

Ví dụ minh họa 1: Pháp luật tài sản

L21: 05/01/2021

Khái niệm căn bản

- ❖ Tài sản => tất cả vật, quyền, sản hữu có thể quy ra tiền => **Bundle of Rights**
- ❖ Sở hữu => tổng hợp các quyền của người chủ đối với tài sản của mình
  - Sở hữu tư nhân (loại trừ), sở hữu chung, sở hữu cộng đồng
  - Bằng khoán => bằng khoán điền thổ => đăng bộ
- ❖ Các hình thức thủ đắc sở hữu
  - Chiếm hữu
  - Mặc định bởi luật => ví dụ Luật SHTT (**defined by law**) <= các hạn chế
  - Thông qua khế ước (**defined by contract**) => Luật không cấm thì tự do khế ước

Chức năng của Luật tài sản

- ❖ Phân bổ nguồn lực
- ❖ Thúc đẩy cạnh tranh
- ❖ Giải quyết xung đột
- ❖ Tự do cá nhân
- ❖ Phát triển nhân cách
- ❖ Giáo dục chữ tín
- ❖ Tôn trọng luật pháp
- ❖ Xóa bỏ độc quyền, giảm nguy cơ độc tài
- ❖ Góp phần xây dựng nhà nước mạnh

Quyền tài sản: Luật đất đai

- Miền Bắc: Luật cải cách ruộng đất 1953, HTX hóa, cải tạo XHCN, kế hoạch hóa
- Miền Nam: Luật người cày có ruộng, cải cách 1972

- Đóng bằng thị trường nhà đất tự do
- Nhà nước phân phối nhà

- Nghị quyết 10 (1988) về khoán trong nông nghiệp => giao đất cho nông hộ
- QSD đất được cấp cho mục đích sử dụng cá nhân

- Quy định DNNN do nhà nước sở hữu 100% vốn
- Tự chủ kinh doanh theo nguyên tắc hạch toán độc lập

- DN do nhà nước đầu tư vốn, tổ chức quản lý và hoạt động kinh doanh hoặc công ích, thực hiện mục tiêu nhà nước giao

- DN nhà nước độc lập, (công ty nhà nước) các TCT 90 và 91, DN có phần vốn cổ phần kiểm soát đặc biệt của nhà nước

- Phân cấp hành chính
- Thống nhất đăng ký BĐS

- HP 2013
- QSD đất nông nghiệp
- Hạn chế thu hồi đất nông nghiệp
- Minh bạch quản lý đất đai

1975
Đa sở hữu về đất đai:
- Nhà nước
- Tư nhân

1976-1985
HP 1980
Quốc hữu hóa đất đai

1987
LĐĐ 1987
- Cấm mua bán đất đai
- Cho phép mua bán nhà hạn chế vì mục đích sử dụng cá nhân
- TTg: cấp > 2ha

1993
LĐĐ 1993
- Giá đất do NN quyết định
- Người SDĐ có 5 quyền
- Cấp đất cho DNNN
- TTg: giao đất > 3 ha, dự án có vốn ĐTNN

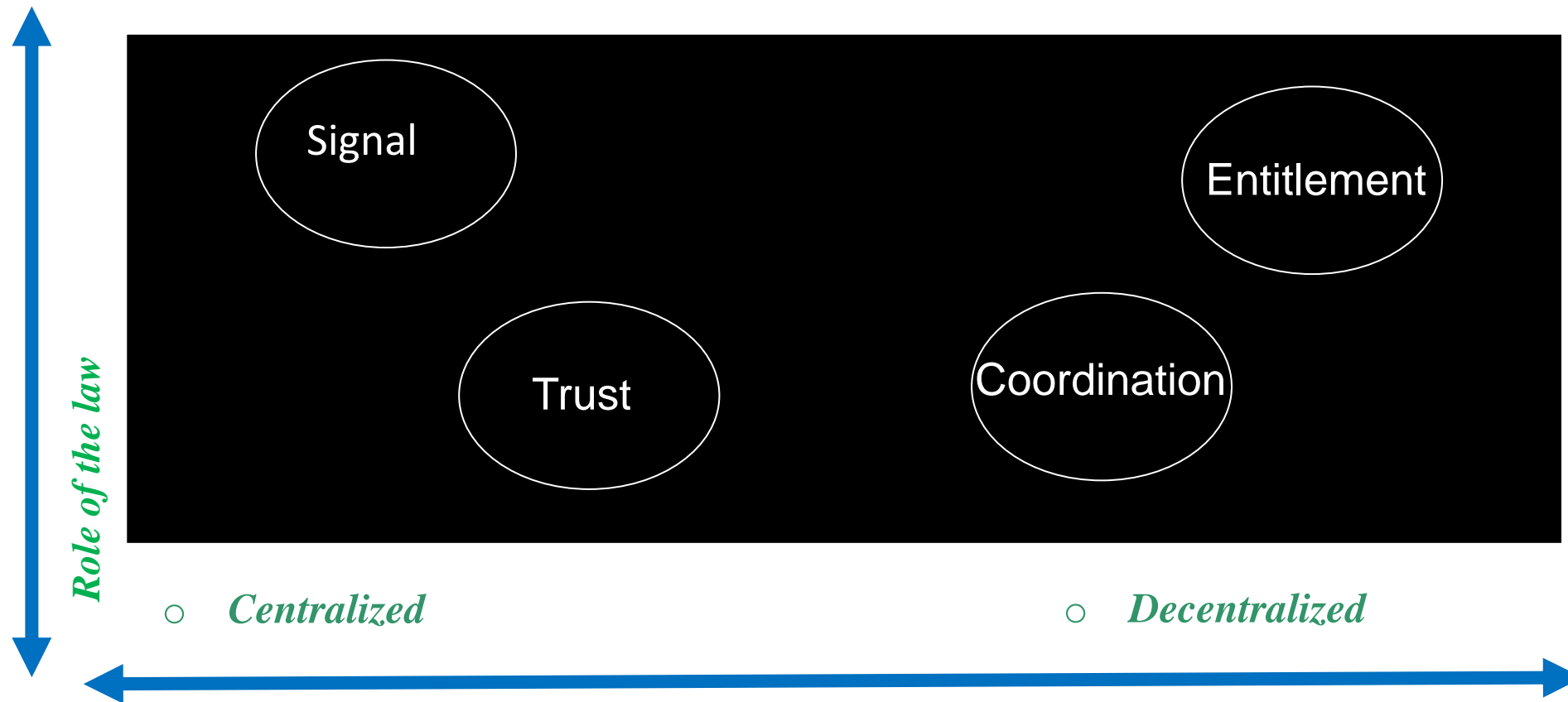
1998
LĐĐ 1998
- Cho DN trong nước thuê
- Chuyển đổi cấp đất cho DNNN thành cho thuê đất

2003
LĐĐ 2003
- Người SDĐ có thêm 3 quyền
- Giao đất có thu tiền, cho thuê đất
- Phân cấp cho UBND tỉnh

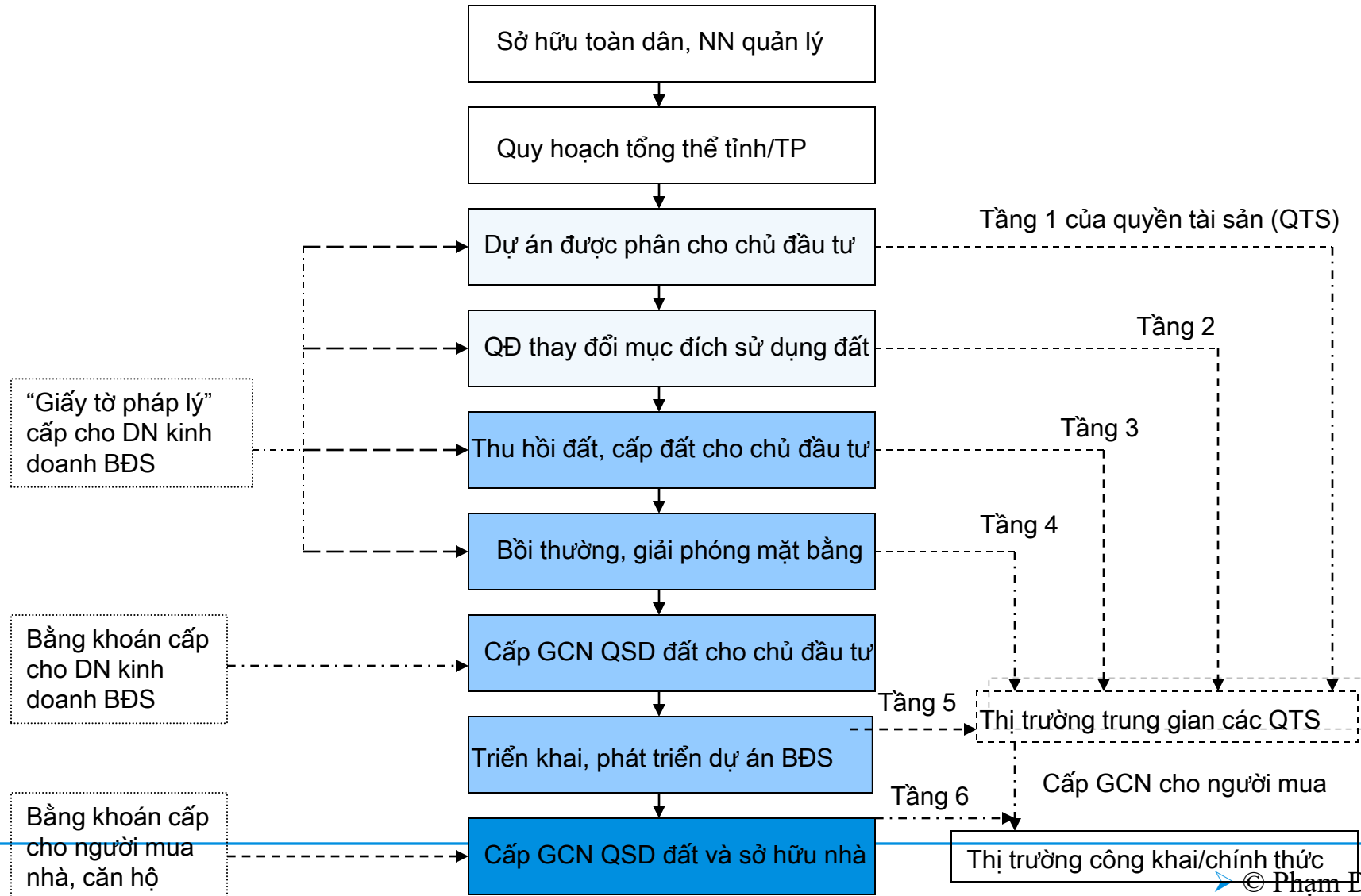
2005-2010
Luật Nhà ở
Luật kinh doanh BĐS
Luật đăng ký BĐS

2013- nay
Luật kinh doanh BĐS sửa đổi
Luật Đất đai 2013

Understanding law in hybrid market?

Quyền tài sản đa tầng đối với đất đai

Ví dụ minh họa 2: Luật kiểm soát độc quyền

L22: 05/01/2021

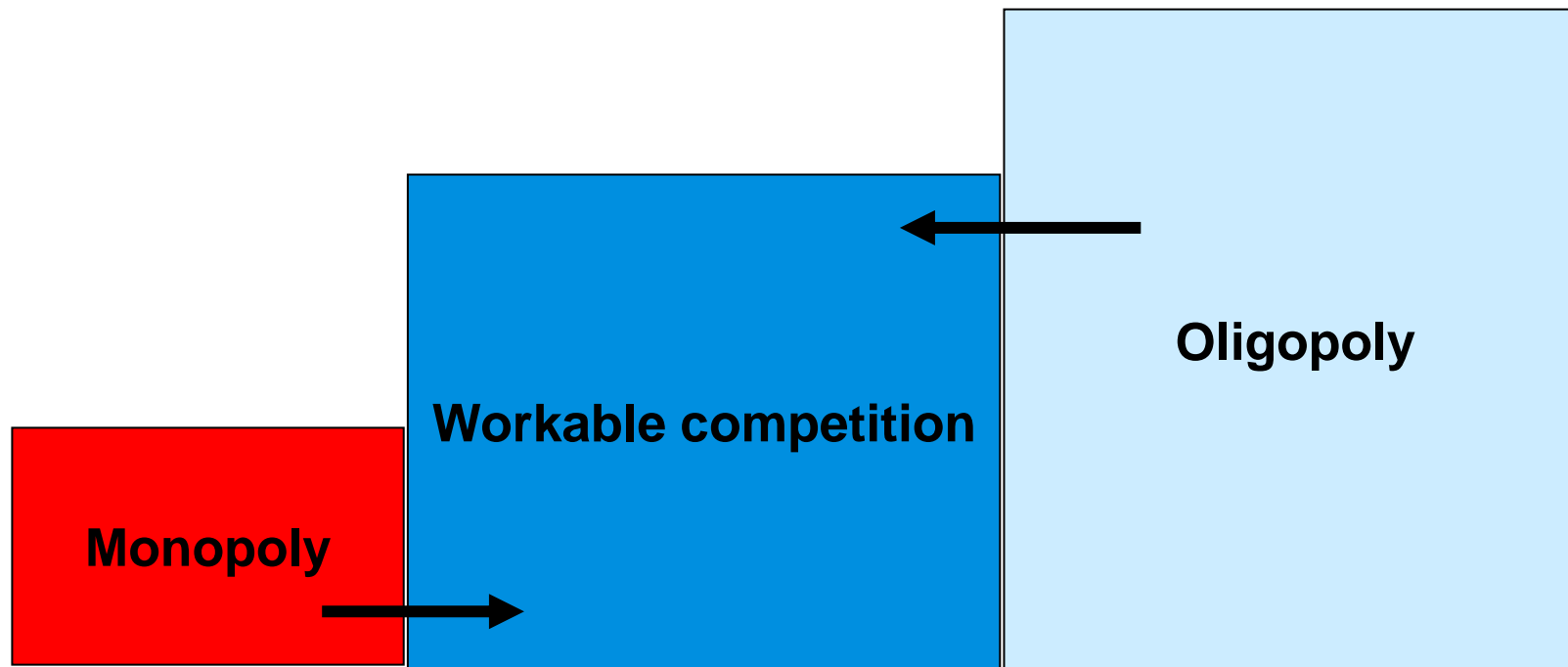
Defined by law: Vì sao phải bảo vệ cạnh tranh?

- ❖ Tự do sở hữu mang lại lợi ích cho ai?
  - Phân bổ nguồn lực
  - Thúc đẩy cạnh tranh
  - Giải quyết xung đột
  - Tự do cá nhân
  - Phát triển nhân cách
  - Giáo dục chữ tín
  - Tôn trọng luật pháp
  - Xóa bỏ độc quyền, giảm nguy cơ độc tài
  - Góp phần xây dựng nhà nước mạnh

- ❖ Tự do cạnh tranh mang lại lợi ích cho ai?
  - Cho người tiêu dùng
  - Cho nguồn tài nguyên khan hiếm
  - Cho công nghệ và quản trị
- ❖ Bảo vệ và điều tiết cạnh tranh
  - Nguy cơ hạn chế cạnh tranh
  - Lạm dụng cạnh tranh, cạnh tranh không lành mạnh
  - Có những lĩnh vực cạnh tranh tự do không thật sự hiệu quả (độc quyền tự nhiên)

Chính sách cạnh tranh

Chính sách cạnh tranh của Việt Nam

Những quan sát thú vị trong kinh tế nhà nước

- ❖ Cạnh tranh trong viễn thông: VNPT, Viettel, Beeline
- ❖ Cạnh tranh trong nội bộ một TCT
  - TCT Dệt may đầu tư vào 5 TCTD
  - Tập đoàn dầu khí: 6 TCTD, 9 công ty chứng khoán
  - Vinashin: 3 TCTD
  - Thuốc lá VN: 3 TCTD, 3 công ty chứng khoán
- ❖ Sau khi có tiềm lực, TCT quay lại kiểm soát chính sách
  - Than sắp hết, vẫn xuất khẩu, để rồi 2 năm tới phải nhập
  - Ai đứng sau vụ Tàu cao tốc xuyên Việt
  - Vinafood và giá lúa gạo
  - Điện lực làm resort, đầu tư vào tín dụng, trong khi thiếu điện

Ba lĩnh vực kiểm soát độc quyền

Thỏa thuận hạn chế cạnh tranh	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thông đồng trong đấu thầu: Quân xanh quân đỏ ➤ Thỏa thuận thống nhất giá (taxi, sữa) ➤ Thỏa thuận găm hàng, phân chia thị trường
Lạm dụng vị trí thống lĩnh	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Độc quyền hành chính ➤ Ép buộc điều kiện thương mại bất hợp lý (Megastar) ➤ Thao túng thị trường ➤ Phân biệt đối xử bạn hàng
Tập trung kinh tế	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thôn tính ➤ Sáp nhập ➤ Liên minh chiến lược

Thỏa thuận hạn chế cạnh tranh

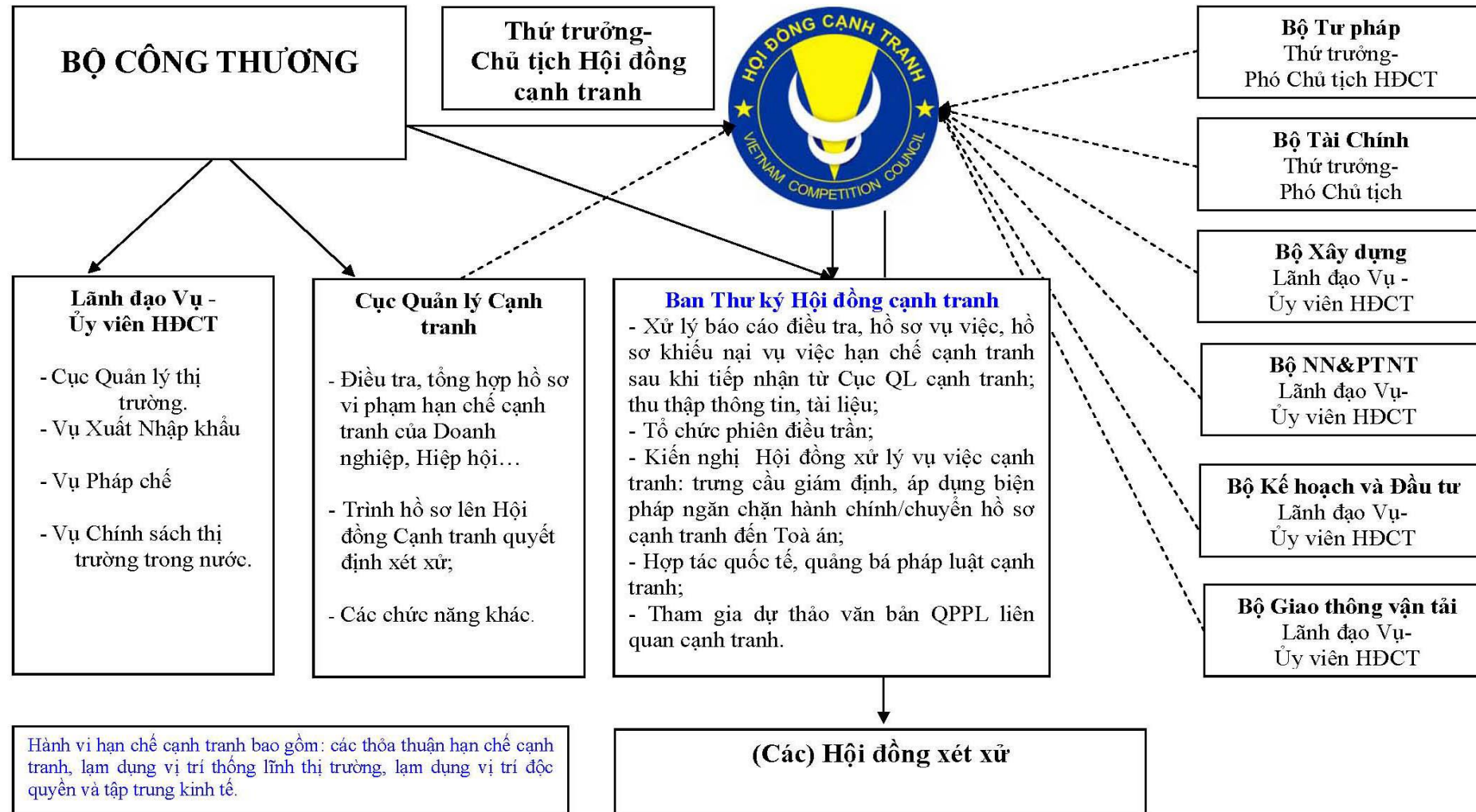
- ❖ Cấm tuyệt đối (Per se rules)
  - Ngăn cản: Tắc-xi hàng không ở Sân bay
  - Loại bỏ khỏi thị trường
  - Thông đồng (đấu thầu)
- ❖ Cấm khi các bên có thị phần thống lĩnh thị trường
  - Ấn định giá
  - Phân chia thị trường
  - Hạn chế số lượng
  - Hạn chế công nghệ
  - Bán bia kèm lạp
- ❖ Tuy bị cấm, nhưng được miễn trừ

Chế tài

- ❖ Cảnh cáo
- ❖ Phạt tiền tới 10% tổng doanh thu của năm trước
  - Thị trường sữa bột VN: 458 triệu USD => về lý thuyết có thể phạt tới 45.8 triệu USD
  - Vinapco: Phạt 0.05% doanh thu 2007
- ❖ Tước quyền kinh doanh
- ❖ Thu hồi tang vật, phương tiện
- ❖ Khôi phục hiện trạng
- ❖ Bồi thường thiệt hại
- ❖ Buộc chia tách DN => Vụ Vinapco: khuyến nghị tách khỏi VNA

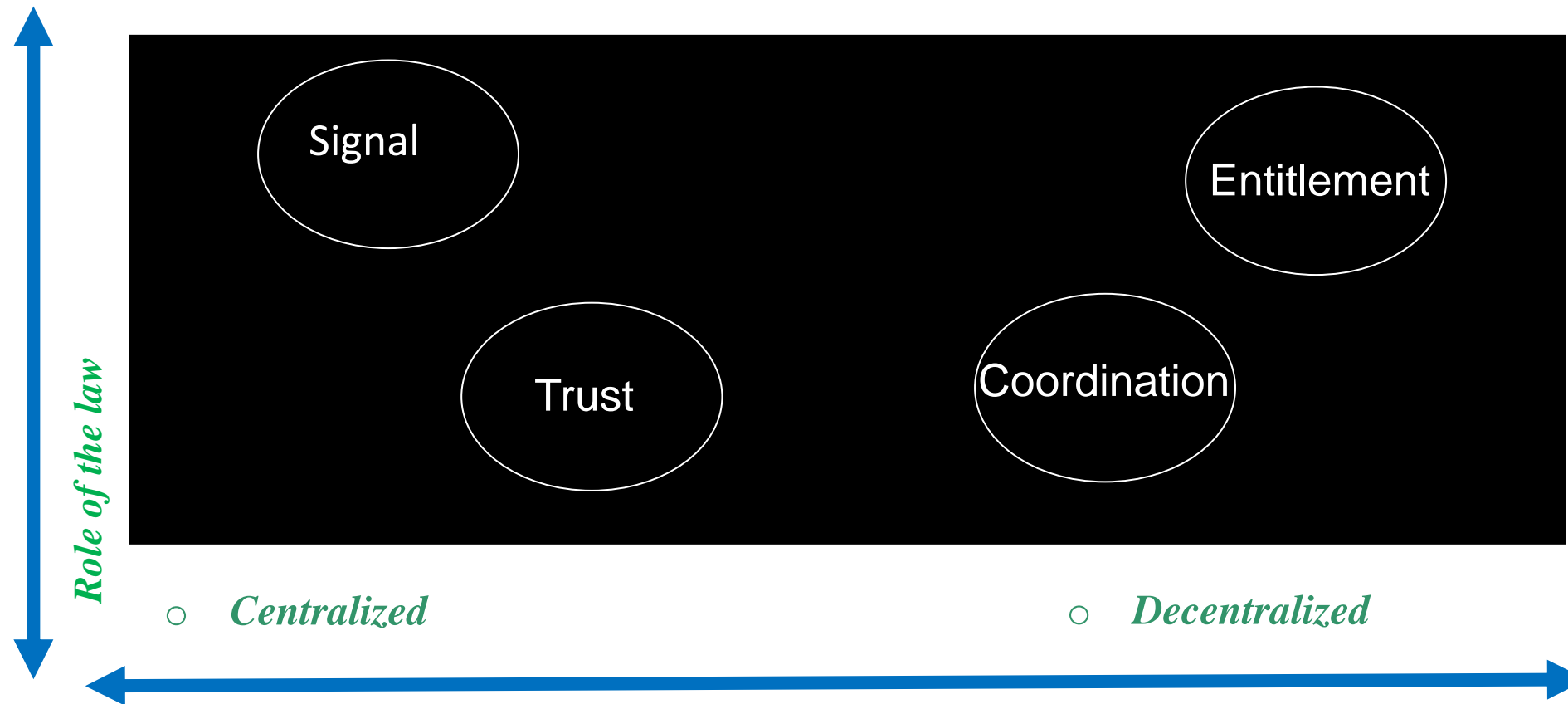
Khó khăn: Từ hồ giấy đến hồ thật

- ❖ Ai phát hiện => chính sách khoan hồng
- ❖ Ai điều tra => chi phí tố tụng, nhân sự
- ❖ Xung đột với cơ chế điều chỉnh khác, ví dụ:
  - Xăng dầu
  - Lương thực
  - Quản lý các tập đoàn
  - Can thiệp của chính quyền địa phương
  - Lợi ích ngành

VFA/Vinafood: Có những thể chế nào thay thế LCT?

Ví dụ 3: Xây dựng Tòa hành chính

